

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Dank dat u bij ons was

Na vele jaren nemen het Tijdschrift en zijn lezers afscheid van Marc Hebbrecht. Sinds 2014 was Marc hoofdredacteur, maar al vanaf het begin van deze eeuw is hij bij het Tijdschrift betrokken geweest als boekenredacteur, plaatsvervangend hoofdredacteur en als lid van het stichtingsbestuur, taken die hij met veel inzet, toewijding en kennis van zaken heeft vervuld. In de redactie hebben we hem leren kennen als een bedachtzaam leider die op onnadrukkelijke wijze en vanuit een natuurlijk gezag divergenties en mogelijke controverses wist te overbruggen. Marc toonde zich een verbinder met respect voor ieders «eigenaardigheden». Hij heeft zo een redactieteam gesmeed waarin verschillen aanwezig konden zijn en waarin er tegelijk een prettige en soepele samenwerking bestaat. Marc is een «homo universalis», die uiteenlopende vaardigheden in zich verenigt, waarbij hij (ook letterlijk) grenzen overstijgt, zoals in zijn grote rol bij de opzet en verdere ontwikkeling van de succesvolle Summer University Psychoanalyse in Amsterdam.

Naast zijn kwaliteiten als (hoofd)redacteur, organisator en bestuurder is hij ook een belangrijk auteur. Hij heeft in diverse tijdschriften over uiteenlopende onderwerpen gepubliceerd. Het bekendst is hij ongetwijfeld vanwege zijn expertise op het gebied van dromen, waarover hij vele artikelen, hoofdstukken en een monografie schreef (Hebbrecht 2010) die nog altijd het standaardwerk is voor wie zich in dit onderwerp wil verdiepen.

Marc is als geen ander in staat om een onderwerp vanuit diverse invalshoeken doorheen de tijd te aanschouwen, de opvattingen van andere auteurs te verhelderen en bovenal er eigen originele gedachten aan toe te voegen. Hij is daarmee een on-eigentijdse, maar ook contemporaine auteur. Contemporaneïteit is een bijzondere verhouding tot het heden, die bestaat uit het tegelijk vasthouden aan en afstand houden tot, en die noodzakelijk is om de eigen tijd te kunnen doorzien (Agamben 2011). Ook is hij niet bevreesd aan de hand van eigen casuïstiek zijn binnenwereld voor de lezer te openen. Het is een bij uitstek analytische activiteit om afstand en nabijheid te kalibreren wanneer het gaat om vertrouwelijkheid en *disclosure*.

Marc heeft het Tijdschrift persoonlijker gemaakt. Zo is hij inspirator geweest van de rubriek «De therapeut aan het werk» waarin de lezer een inkijkje wordt gegund in het ambachtelijke handwerk van de psychoanalytische therapie in uiteenlopende toepassingen en settings. Deze rubriek wordt door onze lezers hogelijk gewaardeerd. Ook in het onderhavige nummer vinden we de rubriek «De therapeut aan het werk» terug.

Hoewel Marc de redactie feitelijk verlaat en we zijn adviezen en wijze raad zullen missen, wordt het verlies verzacht doordat hij gelukkig niet stopt met schrijven. Ik kan alvast laten weten dat er nog een droomartikel voor ons Tijdschrift op stapel staat. Bovendien heeft de redactie als «executeur testamentaire» van zijn laatste redactioneel (Hebbrecht 2020) nog veel werk voor de boeg. Met andere woorden: we zullen Marc niet licht vergeten.

Het is voor mij een eer hem te mogen opvolgen en in zijn voetsporen te treden als hoofdredacteur. Dit is echter alleen mogelijk in de wetenschap dat een ervaren redactieteam mij tot steun is. Een redactie met expertise op uiteenlopende gebieden, bestaande uit betrokken collega's die op constructieve wijze hun bijdrage leveren.

We staan als redactie voor de moeilijke opgave om te proberen de bereikte resultaten te consolideren en waar mogelijk uit te breiden. Het Tijdschrift blijft dynamisch en er zijn grote uitdagingen die we het hoofd moeten bieden. De coronacrisis zorgt ervoor dat de soms bijna vergeten grens tussen België en Nederland duidelijker wordt getrokken en voorkomt dat we als redactie en bestuur kunnen samenkomen, afscheid kunnen nemen en een jubileum tijdig kunnen vieren. Dit valt echter in het niet bij de invloed van deze crisis op het therapeutisch werk in het psychoanalytische domein waarvan in dit eerste nummer van 2021 verslag wordt gedaan. Het artikel «Transformaties in corona» beschrijft de overrompelende effecten van de coronacrisis binnen een (semi) residentiële psychotherapeutische behandeling voor mensen met persoonlijkheidsproblemen. Het is een epische tragedie, «bezongen» in een prachtige lyriek, waarbij de oplossing gevoeld wordt in een belichaamd denken of liever ervaren. Juist nu, in deze bange tijden, is nabijheid, liefde en betrokkenheid meer nodig dan ooit: *No time for love like now* (Michael Stipe <https://youtu.be/jFtov5mYhuM>). Ook in een ander opzicht is de coronacrisis ergens goed voor: de schrijflust van onze lezers. We hebben niet eerder zoveel manuscripten ontvangen als afgelopen jaar. De afzondering zet aan tot denken, reflecteren en schrijven over ons mooie vak. Hopelijk blijft dit het «nieuwe normaal».

¶ *Afscheid en welkom*

Marc Hebbrecht wordt in de redactie opgevolgd door Christine Franckx namens de Belgische Vereniging voor Psychoanalyse (BVP). Christine heeft al eerder in de redactie van het Tijdschrift zitting gehad en voegt een ruime ervaring toe als redacteur en auteur. Zij is psychiater voor volwassenen en kinderen, psychotherapeut, psychoanalytica en opleider bij de BVP. Christine is werkzaam in eigen praktijk in Antwerpen. We heten haar als redactie van harte welkom.

Jos Dirckx

Literatuur

- AGAMBEN, G. (2011). *Naaktheden*. Amsterdam: Sijbolet.
- HEBBRECHT, M. (2010). *De droom. Verkenning van een grensgebied*. Utrecht: de Tijdstroom.
- HEBBRECHT, M. (2020). Elk einde is een nieuw begin. *Tijdschrift voor Psychoanalyse en haar toepassingen*, 26, 245-247.